

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA**  
**EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**  
**PAŽYMA**

**DĖL SKOLŲ IŠIEŠKOJIMO ĮMONIŲ ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-1741(2) (TAP-19-560(2) (TAIS Nr. 19-4274(3)))**

2019-06-25 Nr. NV-1804

Vilnius

**Rengėjas:** Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

**Tikslas:** nepritarti Seimo narių A.Palonio, R.Šalaševičiūtės ir V.Ąžuolo inicijuotam Skolų išieškojimo įmonių įstatymo projektui ir nustatyti, kad Vyriausybė parengs bei pateiks įstatymo projektą, kuriuo būtų reguliuojama neteisminio skolų išieškojimo veikla.

**Skolų išieškojimo įmonių įstatymo projektu**, siekiant iš esmės sureguliuoti Lietuvoje veikiančių skolų išieškojimo įmonių vykdomą skolų išieškojimo veiklą, kad būtų užtikrintas jų veiklos skaidrumas bei vartotojų teisių apsauga, **siūloma:**

- paskirti priežiūros instituciją, kuri išduotų skolų išieškojimo veiklos licenciją ir atliktų skolų išieškojimo įmonių veiklos priežiūros funkcijas;
- numatyti skolų išieškojimo veiklos licencijavimo tvarką;
- nustatyti skolų išieškojimo įmonių savivaldos organus, jų funkcijas ir teises.

**Esama situacija:**

- šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas nenustato jokių specialiųjų reikalavimų skolų išieškojimo veiklą vykdančioms įmonėms, jų veikla nėra prižiūrima priežiūros institucijos;
- Seimo kanceliarijos atlikto tyrimo duomenimis Latvijoje, Prancūzijoje, Švedijoje ir Vokietijoje yra atskirai reglamentuojama skolų išieškojimo įmonių veikla, šią veiklą prižiūrint atitinkamai paskirtai priežiūros institucijai.

**Esmė:**

- siūloma nepritarti Įstatymo projektui:
  - nėra nustatyti didžiausi skolos išieškojimo išlaidų dydžiai ar jų nustatymo kriterijai, vartotojų teisių apsaugos priemonės, užtikrinančios vartotojo teisę į teisingą ir išsamią informaciją apie skolos išieškojimo išlaidas, kurias prašoma atlyginti, teisė pareikšti prieštaravimus dėl skolos buvimo fakto, jos sumos ir mokėjimo termino ar dėl nesąžiningų vartojimo sutarties sąlygų taikymo;
  - numatyta skolų išieškojimo įmonių pareiga apdrausti verslo civilinę atsakomybę, tačiau nėra nurodyta draudimo suma ir pagrindinės draudimo sąlygos;
  - nėra nuostatų, apibrėžiančių skolų administravimo ar kitokių teikiamų paslaugų kreditoriams išieškant skolas turinį, kvalifikacinius reikalavimus skolų išieškojimo įmonėse dirbantiems ar skolų išieškojimo veiklą vykdančioms asmenims, reikalavimus skolų perleidimui (pavyzdžiui, dėl tinkamo vartotojų informavimo apie skolos perleidimą), skolos perleidimo mechanizmus, atsižvelgiant į galimus skolų išieškojimą ne teismo tvarka vykdančių įmonių veiklos modelius;
  - numatoma suteikti ūkio subjektų veiklos priežiūros funkcijas Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir Lietuvos kreditų valdymo įmonių rūmams šių funkcijų aiškiai neatskiriant ar jas dubliuojant (pavyzdžiui, veiklos patikrinimas, poveikio priemonių taikymas). Toks reguliavimas prieštarautų Viešojo administravimo įstatyme nustatytiems efektyvumo ir subsidiarumo principams, valstybė neracionaliai ir neefektyviai naudotų finansinius ir

žmogiškuosius išteklius, taip pat ūkio subjektams būtų sukurama papildoma veiklos priežiūros našta. Be to, nuostatos, kuriomis numatoma suteikti ūkio subjektų veiklos priežiūros funkcijas Ekonomikos ir inovacijų ministerijai prieštarauja Vyriausybės įstatymo nuostatai, kuria nustatoma, kad ministerija steigama valstybės politikai formuoti;

- nustatyti, kad Vyriausybė parengs bei pateiks įstatymo projektą, kuriuo būtų reguliuojama neteisminio skolų išieškojimo veikla.

Pažymėtina, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija atkreipia dėmesį, kad Valstybinėje vartotojų teisių apsaugos 2015–2018 metų strategijoje, patvirtintoje Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 281, buvo numatyta, kad už tyrimo, siekiant susipažinti su užsienio valstybių patirtimi, kaip apsaugoti vartotojų teises skolas išieškant ne teisme, atlikimą ir pasiūlymų dėl šios srities vartotojų teisių apsaugos tobulinimo pateikimą buvo atsakinga Teisingumo ministerija ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, todėl, anot Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, už įstatymo projekto, kuriuo būtų reguliuojama neteisminio skolų išieškojimo veikla, parengimą turėtų būti atsakinga Teisingumo ministerija.

**Derinimas:** po klausimo aptarimo 2019 m. balandžio 30 d. Tarpinstituciniame pasitarime teikiamas patikslintas Vyriausybės išvados projektas, atsižvelgus į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir 2019 m. gegužės 7 d. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos organizuoto suinteresuotų institucijų ir kitų suinteresuotų asmenų susitikimo metu suderintą poziciją, kad turi būti parengtas ir Vyriausybei pateiktas įstatymo projektas, kuriuo būtų reguliuojama neteisminio skolų išieškojimo veikla.

**Atitiktis Vyriausybės programai:** Įstatymo projektas atitinka Vyriausybės programos skirsnio „*Aktyviai ir visapusiškai apsaugoti vartotojai*“ nuostatas.

**Dalykinio vertimo išvada:**

- atkreiptinas dėmesys, jeigu planuojamame parengti Įstatymo projekte, skolininkas bus traktuojamas, kaip fizinis ar juridinis asmuo, kuris pagal sutartį ar teisės aktus turi pradelstą mokėjimo įsipareigojimą kreditoriui, tai būtina apsispręsti, kuri ministerija, ar Teisingumo, ar Ekonomikos ir inovacijų ministerija būtų protokoliniu sprendimu įpareigota parengti Įstatymo projektą, nes teisingumo ministro valdymo sričiai yra priskirta vartotojų teisių apsauga, o pagal Vartotojų teisių apsaugos įstatymo nuostatas vartotojas yra apibrėžtas, kaip fizinis asmuo, t. y. į vartotojo apibrėžtį nepatenka juridiniai asmenys;
- išvados projektą vėluojama pateikti Seimui, siūlome patikslintą Vyriausybės išvados projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai klausimą aptarus Tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lr.lt